

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa E. S.
przeciwko „B.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w C.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w C.
z dnia 6 lutego 2020 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego strony pozwanej;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. na rzecz adwokata P. S. kwotę 1.350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 6 lutego 2020 r. oddalił apelację powódki E.S. od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 11 września 2019 r., oddalającego wniesione przez nią powództwo przeciwko „B.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. w likwidacji o zasądzenie wynagrodzenia za pracę za

okres od maja 2013 r. do marca 2015 r. w kwocie 28.600 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy: 1) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. i w konsekwencji art. 386 § 4 *in finem* k.p.c., polegające na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji w całości za własne ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego w C., bez podjęcia jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii w sytuacji, gdy zarzuty apelacji powódki obejmowały w zasadniczej mierze bezprawne pominięcie przy wyrokowaniu przez Sąd pierwszej instancji części materiału dowodowego oraz dokonanie oceny pozostałych dowodów w sposób wybiórczy, sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego; 2) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 253 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., przez przyjęcie domniemania prawnego i nadanie, a priori, waloru wiarygodności dokumentacji pracowniczej prowadzonej przez pozwaną spółkę B. sp. z o.o. oraz sprzeczne z dyrektywami funkcji poznawczych i kontrolnych Sądu odwoławczego użycie powyższej części materiału dowodowego jako punktu odniesienia dla oceny mocy i wiarygodności pozostałych dowodów, przy jednoczesnym pominięciu dowodów podważających wiarygodność dokumentacji pracowniczej E.S. złożonej do akt sprawy przez pozwaną spółkę.

Z powołaniem się na powyższe zarzuty powódka wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w C., a także o zasądzenie na rzecz pełnomocnika powódki kosztów zastępstwa procesowego z urzędu, oświadczając jednocześnie, że koszty te nie zostały pokryte.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na jej oczywistą zasadność. W uzasadnieniu wniosku podniosła, że przyjęcie przez Sąd drugiej instancji w całości za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji - mimo oczywiście uzasadnionych zarzutów apelacji dotyczących wykroczenia poza swobodę oceny materiału dowodowego przez bezprawne pominięcie jego zasadniczej części - doprowadziło do rażącego naruszenia przepisów postępowania przytoczonych powyżej. Według skarżącej, na

gruncie przedmiotowego postępowania nie zostały zrealizowane zarówno funkcja poznawcza, jak i kontrolna przewidziana dla postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania albo o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Strona wnosząca skargę kasacyjną, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów.

W skardze kasacyjnej złożonej przez powódkę znajduje się wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest jej oczywista zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), to zadaniem skarżącego jest zawarcie w uzasadnieniu wniosku wyводу prawnego wskazującego, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawienie argumentów na poparcie tego twierdzenia. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie skarżącej, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż „nie zostały zrealizowane zarówno funkcja poznawcza, jak i kontrolna przewidziana dla postępowania odwoławczego”. Z tak sformułowanego zarzutu odnoszącego się do ogólnych funkcji sądu związanych ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, nie wynika nawet, jakie przepisy prawa i w jaki sposób miałyby naruszyć Sąd odwoławczy, a tym bardziej, czy i jaki wpływ na rozstrzygnięcie miałyby owe ewentualne naruszenia.

Wypada zauważyć, że zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego lub podstawie naruszenia przepisów postępowania. Obie podstawy kasacyjne pozostają ze sobą w związku funkcjonalnym. W świetle art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., nie jest bowiem możliwe prawidłowe zastosowanie prawa materialnego bez zgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., I PK 164/05, Monitor Prawa Pracy 2006 nr 10, s. 541). I odwrotnie – zarzuty naruszenia przepisów postępowania mają znaczenie, jeżeli uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), zatem wpierw decyduje prawidłowo rozumiane prawo materialne, które określa przesłanki dochodzonego świadczenia, a te wyznaczają, jakie ustalenia stanu faktycznego są konieczne i

mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu (art. 227 k.p.c.). Zarzuty podstawy procesowej nie mogą być dowolne, lecz muszą pozostawać w związku z normą prawa materialnego, od której zależy wynik sprawy. Poza tym nie powinny pomijać ograniczenia z art. 398³ § 3 k.p.c., w myśl którego podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W postępowaniu kasacyjnym zachodzi też związanie ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Zarzuty naruszenia przepisów postępowania mogą być zatem podstawą skargi kasacyjnej jedynie wówczas, gdy uchybienie tym przepisom mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 2 k.p.c.). Konieczne jest więc odpowiednie zredagowanie każdego z zarzutów naruszenia przepisów postępowania, przez wskazanie, jaki wpływ na sposób rozstrzygnięcia sprawy miały podnoszone przez skarżącego uchybienia procesowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2014 r., IV CSK 679/13, LEX nr 1511203).

W niniejszej sprawie skarżąca uzasadniając wniosek o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zarzuciła przyjęcie przez Sąd drugiej instancji w całości za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji - mimo oczywiście uzasadnionych zarzutów apelacji, dotyczących wykroczenia poza swobodę oceny materiału dowodowego przez bezprawne pominięcie jego zasadniczej części - doprowadziło do rażącego naruszenia przepisów postępowania przytoczonych powyżej. W podstawach kasacyjnych wskazała przy tym tylko na obrazę przepisów prawa procesowego, nie próbując powiązać zarzucanych uchybień z naruszeniem prawa materialnego, a tym samym wykazać wpływu zaistniałych - w jej ocenie - wadliwości postępowania na wynik sprawy. Tymczasem stawiane w podstawach skargi zarzuty naruszenia prawa procesowego dla ich zasadności powinny wskazywać, jakie znaczenie miałyby te uchybienia dla wyniku sprawy, który jest rezultatem subsumcji prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego. Powódka nie poniosła zaś żadnych zarzutów naruszenia prawa materialnego, tym samym pozbawiając się możliwości wykazania wpływu ewentualnych naruszeń przepisów postępowania na wynik sprawy. Z tych względów trudno przyjąć, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona.

Nadto skarżąca w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów. W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy opierając się na zebranych materiale dowodowym, dokonał jego swobodnej oceny, wskazując, z jakich powodów uznał zarzuty apelacji za bezzasadne (uzasadnienie wyroku s. 10-15). Podnoszone przez skarżącą w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięto na podstawie § 8 pkt 5, § 15 ust. 1 pkt 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1801). O kosztach postępowania kasacyjnego strony pozwanej orzeczono w myśl art. 102 w związku z art. 398²¹ k.p.c.